

ПОСІБНИК З НАВЧАННЯ УСНОГО УКРАЇНСЬКОГО МОВЛЕННЯ: МЕТОДИЧНА ПРОЕКЦІЯ НОВИХ ПІДХОДІВ ДО МОВНОЇ ОСВІТИ

Оксана Петрук,

кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник,
провідний науковий співробітник відділу
початкової освіти імені О. Я. Савченко
Інституту педагогіки НАПН України,
м. Київ, Україна

 <https://orcid.org/0000-0001-5964-0676>

 k.ordinat@ukr.net

Переосмислення цілей і результатів навчання, трансформація змісту курсу української мови як державної зумовлюють зміну методів і технологій його опанування, а отже, й появу сучасних засобів навчання: підручників і навчальних посібників, що відповідають оновленій парадигмі мовної освіти. Одним із навчальних видань, що забезпечує ефективну навчально-методичну підтримку різних форм і методів процесу навчання усного українського мовлення учнів – представників національних меншин, є навчальний посібник з української мови з аудіосупроводом. Це новий освітній продукт, що повністю замінює підручник та синтезує й реалізує функції підручника й робочого зошита. У статті висвітлено особливості побудови навчального посібника з української мови для 1 класу закладів загальної середньої освіти з навчанням румунською мовою з урахуванням нових підходів до мовної освіти.

Ключові слова: українська мова; усний курс; навчальний посібник; методичний апарат; мовленнєві зразки; національні меншини.

Постановка проблеми. Процес освітніх трансформацій у початковій школі, модернізація цілей і змісту навчання, переосмислення організаційних форм і методів – все це зумовлює підготовку нових засобів: підручників і навчальних посібників, що відповідають оновленій парадигмі освіти, віковим особливостям молодших школярів, урахують запити педагогічної та батьківської спільнот щодо спрямованості навчальної літератури на реалізацію компетентісно орієнтованого навчання, упровадження діяльнісного підходу й посилення практичного складника в освітньому процесі.

Міністерством освіти і науки України було оголошено конкурсний відбір підручників та посібників для 1 класу (Наказ МОН, 2022). Державною науковою установою «Інститут модернізації змісту освіти» підготовлено «Методичні рекомендації щодо розроблення навчальних посібників для 1–2 класів закладів загальної середньої освіти, які заплановано видавати за кошти державного бюджету у 2023, 2024 роках», що розкривають концептуальні підходи до підготовки зазначеного виду навчального видання й адресовані потенційним учасникам конкурсного відбору (Методичні рекомендації, 2022). Поняття «навчальний посібник» автори документа інтерпретують як «навчальне видання, що повністю замінює підручник, у повному обсязі репрезентує у логіці пізнавальної діяльності систематизований виклад навчального предмета / інтегрованого курсу відповідно до навчальної програми та інтегрує функції підручника і робочого зошита» (Методичні рекомендації, 2022).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У вітчизняному науковому просторі проблема навчальних видань, що забезпечують навчально-методичну підтримку різних форм і методів навчального процесу на всіх його етапах і рівнях освіти, представлена багатоаспектно. Так, проблема конструювання змісту шкільних підручників була предметом вивчення М. І. Бурди, Н. М. Буринської, С. У. Гончаренка, О. Е. Жосан, Т. Г. Назаренко, О. І. Пометун, В. Г. Редька, О. М. Топузова, Г. Т. Шелехової та ін. Вимоги до підручникотворення для початкової школи висвітлено у працях Н. М. Бібік, М. С. Ващуленка, І. П. Гудзик, Я. П. Кодлюк, О. В. Онопрієнко, О. Я. Савченко, О. Н. Хорошковської та ін. Питання створення таких засобів навчання, як робочий зошит, навчальний комплект / комплекс, їх функцій, структури, призначення, ефективного використання в навчальному процесі розглянуто в публікаціях Н. М. Бібік, О. С. Пасічника, В. Г. Редька, В. М. Тименка, Л. М. Тонконог та ін.

Аналіз літератури з проблеми дослідження свідчить, що вчені чітко розмежовують поняття «підручник» і «навчальний посібник». Під навчальним посібником розуміють видання, що частково або повністю замінює або доповнює підручник та офіційно затверджене як такий вид видання (ДСТУ, 2015); допоміжний засіб навчання, основним призначенням якого є сприяння в практичній діяльності або в оволодінні навчальною дисципліною, ефективній організації самостійної освітньої діяльності, здійсненні самоконтролю набутих знань (Поперечна, 2018); може охоплювати окремі розділи навчального предмета або доповнювати підручник з тієї чи іншої дисципліни; бути як окремим виданням, так і складовою навчально-методичного комплекту / комплексу (НМК) (Поперечна, 2012, с. 44). Традиційно в методичній літературі під навчальними посібниками розуміють навчально-практичні видання, що публікуються в різних жанрах, як-то: збірник вправ, робочий зошит, прописи, тренажери, тести, комплекти карток, розвивальні ігри тощо, які використовуються в освітньому процесі.

Зауважимо, що в методичних рекомендаціях щодо розроблення навчальних посібників наголошено, що це навчальне видання «повністю замінює підручник» та «інтегрує функції підручника і робочого зошита». Такі освітні продукти доволі популярні закордоном (Hryszkiewicz, 2015; Istrate, 2023a; Istrate, 2023b; Stepień, 2022; Загорова,

2022). В Україні донині була лише одна спроба створити подібний посібник (Хорошковська, 2013а; Хорошковська, 2013б).

В межах конкурсного відбору, оголошеного Міністерством освіти і науки України, нами було створено посібник з навчання усного українського мовлення для 1 класу закладів загальної середньої освіти з навчанням румунською мовою, який отримав відповідний гриф МОН та обраний учителями для використання в освітньому процесі (Петрук, 2023).

Формування цілей статті. Метою цієї статті є висвітлення особливостей побудови навчального посібника з української мови для 1 класу закладів загальної середньої освіти з навчанням румунською мовою з урахуванням нових підходів до мовної освіти.

Виклад основного матеріалу. У процесі створення посібника ми керувалися вимогами Державного стандарту початкової освіти та навчальної програми з української мови для 1–2 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням румунською мовою, а також настановами, висвітленими в методичних рекомендаціях щодо розроблення навчальних посібників. Згідно останніх навчальне видання має:

- відповідати навчальній (освітній) програмі із зазначеного навчального предмета чи інтегрованого курсу;
- розроблятися з урахуванням принципів дитиноцентрованості, національної спрямованості, мотиваційного забезпечення, формування предметних і ключових компетентностей, розвивальної спрямованості;
- будуватися на українознавчій основі, що передбачає поєднання загальнолюдських і національних цінностей, які розглядаються як дві сторони загальнолюдського процесу; урізноманітнювати діяльність учнів над навчальним матеріалом, передбачати роботу в парах і групах (Методичні рекомендації, 2022).

Окрім того, нами враховано основні завдання усного практичного курсу української мови, для опанування якого призначений навчальний посібник, а саме:

- формування у здобувачів освіти інтересу та позитивної мотивації до опанування предмета;
- забезпечення комунікативно-психічної адаптації учнів до нового мовного світу;
- формування у школярів аудіативних умінь;
- формування в учнів лексичного запасу;
- засвоєння ними норм української літературної мови;
- формування у школярів умінь комунікативного мовлення.

Під час добору змісту, його структурування, презентації в навчальному посібнику ми орієнтувалися на його основних користувачів – сучасних учнів, котрі надають перевагу перебуванню в цифровому просторі, урахували властиві їм здатності та психофізіологічні особливості. До найбільш суттєвих характеристик молодших школярів, сформованих під впливом онлайн-середовища, ми віднесли такі: багатозадачність, фрагментарне («кліпове») мислення, знижені концентрація та стійкість уваги, добре розвинені перемикання й розподіл уваги, знижені функції аналізу й синтезу, добре розвинена короткочасна пам'ять, слабкі навички комунікації в реальному світі, знижена здатність розпізнавати емоції, підвищена емоційна збудливість, порушений

рівень саморегуляції, знижена фізична активність, сформовані прагматичність, гнучкість, толерантність. Ці особливості дітей спонукають виробляти відповідні стратегії навчальної взаємодії та «вмонтовувати» їх у методичний апарат посібника, закладати у зміст дидактичного матеріалу, розробляти належний дизайн видання.

Принагідно зазначимо, що у своєму дослідженні ми розглядаємо методичний апарат посібника як невід'ємний структурний елемент, який для здобувачів освіти є джерелом навчального матеріалу та інструментом для його засвоєння, під час опанування змісту навчання спрямовує їхню пізнавальну діяльність, навчає вчитися, а для вчителя – слугує керівництвом до організації освітнього процесу, своєрідним сценарієм, котрий відображає пріоритетність компетентнісно орієнтованої освітньої системи, розкриває перед ним логіку навчання української мови як другої (неспорідненої) й водночас формує педагогічну свідомість. Отже, методичний апарат навчального посібника організовує, регламентує і скеровує діяльність учнів і вчителя на уроці.

Багатофункційними в навчальному посібнику є мовленнєві зразки, котрі відносимо до важливих компонентів апарату організації засвоєння. Вони є орієнтиром не лише для вчителя, але й для батьків або інших дорослих, які допомагають дітям опанувати предмет. В умовах сьогодення, коли трапляється, що доступний переважно дистанційний формат навчання, це вкрай актуально. Водночас для учнів, які вже мають певний досвід володіння українською мовою та вміють читати, методичний апарат, і мовленнєві зразки зокрема, будуть опорою в самонавчанні.

Тематика дібраного текстового матеріалу віддзеркалює національну культуру українського й румунського народів, загальнолюдські цінності, соціальні норми мовленнєвої поведінки у різних сферах спілкування, окреслених навчальною програмою. Наявність у навчальному посібнику матеріалів соціокультурного змісту дає можливість розкривати життєво важливі й доступні для сприйняття молодшими школярами проблеми, що перебувають в зоні їхнього найближчого морально-етичного, естетичного, соціального розвитку. Варто відзначити й жанрове різноманіття творів, представлених у навчальному посібнику. Видання містить чимало дитячих ігор, пісень, віршів, казок, коміксів.

Звертаємо увагу, що у змісті текстів і мовленнєвих зразків доволі часто простежується лексика, подібна за звучанням та з однаковим лексичним значенням в обох мовах (румунській та українській), як-от: школа – școală, клас – clasă, приятель – prieten, лампа – lampă, борщ – borș, каша – cașă, компот – compot, картопля – cartof, гелікоптер – elicopter, пошта – poștă, папуга – papagal, віхола – viscol, герой – erou, господар – gospodar, шахи – ♠ah, багата – bogat та ін. У процесі формування й розвитку лексичного запасу учнів-румунів, семантизації українських слів, необхідно акцентувати увагу на таких лексемах, привчати школярів зосереджуватися на звучанні українського слова, мовлення, сприймати його на слух, усвідомлювати почуте. На етапі комунікативно-психічної адаптації учнів до нового мовного світу така лексика є ресурсом для створення «ситуації успіху», подолання психічних бар'єрів та формування готовності до використання української мови як засобу міжнаціональної комунікації.

Поряд з формуванням у першокласників лексичного запасу та умінь говоріння, важливим завданням усного курсу є формування вмінь слухати та розуміти українське

мовлення. В умовах навчання української мови як другої (неспорідненої) воно є вкрай актуальним, адже у фонетичній і граматичній системах, лексичному складі української та рідної мови учнів є суттєві відмінності. Нині обов'язковою складовою посібників з української мови для закладів загальної середньої освіти з навчанням мовами національних меншин є аудіосупровід. Його призначення не обмежується лише завданням формувати у школярів аудіативні вміння. Аудіоматеріали до навчального посібника важливі для опанування учнями-румунми правильними зразками українського мовлення, для розвитку в них фонематичного слуху, орфоепічних навичок в умовах полікультурного й багатомовного середовища Буковини, Закарпаття, Одещини. Озвучені тексти доступні за лексичним наповненням, наявність в окремих з них незначної кількості «нових» для дітей слів не є перешкодою для розуміння їх змісту. Цьому сприяє й візуальна підтримка, адже більшість аудіотекстів у супроводі підкріплені / поєднуються з ілюстративним матеріалом навчального посібника.

Варто відзначити, що навчальний посібник вдало інтегрує й реалізовує основні функції як підручника, так і робочого зошита. До його змісту входять завдання, що забезпечують мотиваційний аспект вивчення розділу, теми; формують уміння знаходити потрібну інформацію, навчають набувати осмисленого ставлення до неї; спрямовані на розвиток творчих здібностей, націлюють на рефлексію навчальної діяльності (самоаналіз, самоконтроль, самокорекцію, самооцінку). Водночас завдання, що передбачають за вказівкою вчителя, інструкцією, прослуханням аудіозаписом тощо виконання учнями певних дій на сторінках посібника (розмалюй, обведи, з'єднай зображення й под.), не лише розширюють можливості для діагностування засвоєних дітьми лексичних одиниць, аудіативних умінь, але й сприяють набуттю ними графічного досвіду, забезпечують формування просторових уявлень, орієнтацію на площині сторінки, готують руку дитини до письма.

Рационально й методично доцільно поєднано завдання, що передбачають індивідуальну, парну й групову форми роботи. Вони націлені як на мовленнєвий розвиток учнів, так і на адаптацію першокласників у колективі, їх соціалізацію, формування в них навичок співробітництва.

Принагідно в навчальному посібнику закладено можливості для пропедевтики мовних знань. Передусім це реалізовано у змісті простих і зрозумілих схем, таблиць, малюнків, що спонукають учнів звернути увагу на лексичне значення окремих слів, багатозначність, уживання займенників, прийменників, знайомлять з поняттям роду, числа й под. У такий спосіб поступово й доступно провадиться підготовка молодших школярів до сприйняття відповідного навчального матеріалу на наступних етапах навчання.

На особливу увагу заслугоує дизайн нового навчального посібника. Він вирізняється оригінальними рішеннями в подачі текстового та ілюстративного матеріалу, різноманітними форматами представлення навчальної інформації, чітко сконструйованим апаратом орієнтування (рубрикаціями, умовними позначеннями). Стилiстична виваженiсть дизайну викликає позитивнi емоцiї, забезпечує функцiйнiсть i пiдвищує комфортнiсть користування навчальним посiбником.

Висновки. Аналіз особливостей побудови навчального посібника з української мови для 1 класу закладів загальної середньої освіти з навчанням румунською мовою

(Петрук, 2023) дає можливість стверджувати, що він є інноваційним виданням, створеним відповідно до вимог Державного стандарту початкової освіти та навчальної програми, з урахуванням цілей і завдань усного практичного курсу української мови, а також зорієнтованим на сучасних учнів, котрим притаманні певні здатності та психофізіологічні особливості, сформовані внаслідок тривалого перебування в цифровому просторі. Навчальний посібник має виразне комунікативне спрямування, забезпечує комплексний розвиток умінь усного мовлення, уявляє особливості рідної мови учнів-румунів, їхній життєвий і навчальний досвід.

Подальшого дослідження потребують питання добору та удосконалення способів презентації навчального матеріалу в підручниках та посібниках; розроблення до них інтерактивного супроводу, зокрема для використання в умовах дистанційного навчання; осучаснення дизайну навчальних видань з огляду на психофізіологічні особливості молодших школярів, оновлені цілі мовної освіти та вимоги до навчальних досягнень учнів.

Використані джерела

- ДСТУ 3017:2015. (2015). Інформація та документація. Видання. Основні види. Терміни та визначення понять. https://lib.mphu.edu.ua/upload/intext/dstu_3017_2015.pdf
- Загорова, Ж., Андонова, М., Загорова, Р. (2022). Приятели: Български език като чужд за начален етап на ученици, търсещи или получили международна закрила, и мигранти за ниво А1 и ниво А2. София: Национално издателство за образование и наука «Аз-буки».
- Методичні рекомендації. (2022). Щодо розроблення навчальних посібників для 1–2 класів закладів загальної середньої освіти, які заплановано видавати за кошти державного бюджету у 2023, 2024 роках. https://drive.google.com/file/d/1uBXF_hlp5O0oz13IEKN4ClprtRDSrUEw/view?fbclid=IwAR3Aenyg_j7hEJeLb7a2V-GqF1xFTAJuHFtZgvTI20iLLtm1WK42jRmF64I
- Петрук, О. (2023). Українська мова: навчальний посібник для 1 класу з навчанням румунською мовою закладів загальної середньої освіти (у 6 частинах, з аудіосупроводом). Львів: Світ. <https://pidruchnyk.com.ua/2707-ukrmova-1-klas-petruk-rum.html>
- Поперечна, Л. А. (2018). Навчальний посібник. *Українська бібліотечна енциклопедія: науковий проект*. Київ: Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого. <https://ube.nlu.org.ua/article/Навчальний%20посібник>
- Поперечна, Л., Терещенко, А. (2012). Видова різноманітність навчальних видань. *ШБЩ. Бібліотечна робота*. 2, 39–46.
- Про проведення конкурсного відбору підручників (крім електронних) та посібників для здобувачів повної загальної середньої освіти та педагогічних працівників у 2022–2023 роках (1 клас). (2022). Наказ МОН від 30. 09. 2022 № 869.
- Хорошковська, О., Повхан, К. (2013а). Буквар: експериментальний посібник для 2 класу ЗНЗ з угорською мовою викладання. Частина I. Київ: Інститут педагогіки НАПН України.
- Хорошковська, О., Повхан, К. (2013б). Буквар: експериментальний посібник для 2 класу ЗНЗ з угорською мовою викладання. Частина II. Київ: Інститут педагогіки НАПН України.
- Hryszkiewicz, E., Ogrodowczyk, M., Stępień, B., Bielenika, K., Bura, M., Kwil, M., Lankiewicz, B., Winięcka-Nowak, J. (2015). *Elementarz XXI wieku: materiały edukacyjne. Klasa 2*. Warszawa: Nowa Era.

- Istrate, C., Măcean, D., Koszorus, M. (2023a). Comunicare în limba română: manual pentru clasa a I. Târgu Mureș: Edu, 2023.
- Istrate, C., Măcean, D., Koszorus, M. (2023b). Comunicare în limba română: manual pentru clasa a II-a. Târgu Mureș: Edu, 2023.
- Stepień, B., Hryszkiewicz, E., Winięcka-Nowak, J. (2022). Nowy Elementarz Odkrywców NEON. Klasa 1. Podręcznik. Edukacja polonistyczna, przyrodnicza, społeczna. Warszawa: Nowa Era.

References

- DSTU 3017:2015. (2015). Informatsiia ta dokumentatsiia. Vydannia. Osnovni vydy. Terminy ta vyznachennia poniat. https://lib.mphu.edu.ua/upload/intext/dstu_3017_2015.pdf (in Ukrainian).
- Zahorova, Zh., Andonova, M., Zahorova, R. (2022). Priyateli: Bŭlharsky yzyk kato chuzhd za nachalen etap na uchenytsy, tŕsheshchy yly poluchyly mezhdunarodna zakryla, y myhranty za nyvo A1 y nyvo A2. Sofyia: Natsyonalno yzdatelstvo za obrazovanye y nauka «Az-buky». (in Bulgarian).
- Metodychni rekomendatsii. (2022). Shchodo rozroblennia navchalnykh posibnykiv dlia 1–2 klasiv zakladiv zahalnoi serednoi osvity, yaki zaplanovano vydavaty za koshty derzhavnogo biudzhetu u 2023, 2024 rokakh. https://drive.google.com/file/d/1uBXF_hlp5O0oz13IEKN4ClprtRDSrUEw/view?fbclid=IwAR3Aenyg_j7hEJeLb7a2V-GqF1xFTAJuHFtZgvTl20iLLtm1WK42jRmF64I (in Ukrainian).
- Petruk, O. (2023). Ukrainska mova: navchalnyi posibnyk dlia 1 klasu z navchanniam rumunskoiu movoiu zakladiv zahalnoi serednoi osvity (u 6 chastynakh, z audiosuprovodom). Lviv: <https://pidruchnyk.com.ua/2707-ukrmova-1-klas-petruk-rum.html> (in Ukrainian).
- Poperechna, L. A. (2018). Navchalnyi posibnyk. Ukrainska bibliotekna entsyklopediia: naukovyi proekt. Kyiv: Natsionalna biblioteka Ukrainy im. Yaroslava Mudroho. <https://ube.nlu.org.ua/article/Навчальний%20посібник> (in Ukrainian).
- Poperechna, L., Tereshchenko, A. (2012). Vydova riznomanitnist navchalnykh vydan. ShBITS. Bibliotekna robota. 2, 39–46. (in Ukrainian).
- Pro provedennia konkursnogo vidboru pidruchnykiv (krim elektronnykh) ta posibnykiv dlia zdobuvachiv povnoi zahalnoi serednoi osvity ta pedahohichnykh pratsivnykiv u 2022–2023 rokakh (1 klas). (2022). Nakaz MON vid 30. 09. 2022 № 869. (in Ukrainian).
- Khoroshkovska, O., Povkhan, K. (2013a). Bukvar: eksperymentalnyi posibnyk dlia 2 klasu ZNZ z uhorskoiu movoiu vykladannia. Chastyna I. Kyiv: Instytut pedahohiky NAPN Ukrainy. (in Ukrainian).
- Khoroshkovska, O., Povkhan, K. (2013b). Bukvar: eksperymentalnyi posibnyk dlia 2 klasu ZNZ z uhorskoiu movoiu vykladannia. Chastyna II. Kyiv: Instytut pedahohiky NAPN Ukrainy. (in Ukrainian).
- Hryszkiewicz, E., Ogródowczyk, M., Stepień, B., Bielenika, K., Bura, M., Kwil, M., Lankiewicz, B., Winięcka-Nowak, J. (2015). Elementarz XXI wieku: materiały edukacyjne. Klasa 2. Warszawa: Nowa Era. (in Polish).
- Istrate, C., Măcean, D., Koszorus, M. (2023a). Comunicare în limba română: manual pentru clasa a I. Târgu Mureș: Edu, 2023. (in Romanian).
- Istrate, C., Măcean, D., Koszorus, M. (2023b). Comunicare în limba română: manual pentru clasa a II-a. Târgu Mureș: Edu, 2023. (in Romanian).
- Stepień, B., Hryszkiewicz, E., Winięcka-Nowak, J. (2022). Nowy Elementarz Odkrywców NEON. Klasa 1. Podręcznik. Edukacja polonistyczna, przyrodnicza, społeczna. Warszawa: Nowa Era. (in Polish).

Oksana Petruk, Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Researcher of the O. Ya. Savchenko Department of Primary Education of the Institute of Pedagogy of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine.

GUIDANCE IN TEACHING ORAL UKRAINIAN SPEECH: METHODOLOGICAL PROJECTION OF NEW APPROACHES TO LANGUAGE EDUCATION

Rethinking the goals and results of education, and transforming the content of the Ukrainian language as a state language course led to a change in the methods and technologies of its mastery, and therefore to the emergence of modern teaching aids: textbooks and teaching aids that correspond to the updated paradigm of language education.

One of the educational publications that ensures the effectiveness of the process of teaching oral Ukrainian speech to students who are representatives of national minorities is the Ukrainian language study guide for 1st grade with audio accompaniment. This is a new educational product that completely replaces the textbook and integrates the functions of the textbook and the workbook.

Within the framework of the competitive selection announced by the Ministry of Education and Science of Ukraine, the author created a manual for teaching oral Ukrainian speech for the 1st grade of general secondary education institutions with teaching in the Romanian language, which received the appropriate seal of the Ministry of Education and Culture and was chosen by teachers for use in the educational process. The article highlights the peculiarities of the construction of this study guide taking into account new approaches to language education.

Attention is focused on the fact that the study guide is an innovative publication, created by the requirements of the State Standard of Primary Education and the curriculum, taking into account the goals and objectives of the oral practical course of the Ukrainian language, as well as oriented towards modern students who have certain abilities and psychophysiological features, formed due to a long stay in the digital space. The study guide has a clear communication direction, ensures the comprehensive development of oral communication skills, and takes into account the peculiarities of the student's native language, life and educational experience. Thanks to the verified methodical apparatus, the training manual is suitable for use in the format of mixed training.

Keywords: Ukrainian language; oral course; study guide; methodological apparatus; speech samples; national minorities.